

Forslag til Lov om fremme af vedvarende energi

Vindmølleindustrien finder det positivt at samle hovedparten af de lovmæssige bestemmelser om vedvarende energi i en ny VE-lov. Lovforslaget skal udmønte de politiske beslutninger fra energiforliget i februar 2008, herunder de fire nye tiltag inden for vindkraft: køberet, garantifond, grøn fond og erstatningsordning.

Vindmølleindustrien glæder sig over, at den politiske intention med en række af de nye initiativer er at styrke den fremtidige udbygning med vindkraft herhjemme som led i den gradvise omstilling til en energiforsyning baseret på vedvarende energi.

Tidslen er den kommende erstatningsordning for naboer, som tegnes i lovforslaget, og hvis rækkevidde og konsekvenser Vindmølleindustrien finder meget problematisk såvel ud fra en principiel som en økonomisk betragtning. Helt overordnet mener vi ikke, at den foreslåede erstatningsordning hører hjemme i en Lov om fremme af vedvarende energi – eller i et kapitel om ”Foranstaltninger til fremme af udbygningen med vindmøller”.

I modsætning til de andre nye tiltag, vil en erstatningsordning ikke fremme udbygningen, men have den modsatte effekt, bl.a. pga. den økonomiske og tidsmæssige usikkerhed, som ordningen vil skabe for investorerne. Den vil i modsætning til lokalt medejerskab ikke styrke den lokale opbakning, men tværtimod skabe en negativ tilgang til fremtidens, helt nødvendige udbygning med vindkraft på land. Endvidere vil ordningen virke konkurrenceforvridende i forhold til andre energiteknologier.

Ordnningen vil med andre ord blive en stor barriere for, at Danmark kan leve op til sine europæiske forpligtelser i 2020 på energi- og klimaområdet – samtidig med, at en national særordning på den korte bane vil sende et yderst negativt signal internationalt op til klimatopmødet i København i 2009. Dette vil være utroligt skadeligt ikke blot for en eksportorienteret industri som vindmølleindustrien, men også for Danmarks image som foregangsland inden for VE.

Vindmølleindustrien vil derfor kraftigt appellere til, at den politiske beslutning om at indføre en erstatningsordning genovervejes.

Helt afgørende er det, at intentionen med de tre andre tiltag fra energiforliget fastholdes. For at de forskellige nye initiativer reelt kan bidrage til at fremme vindkraft, er det nødvendigt, at de skrues så enkelt og smidigt sammen som muligt, samt at investorer-

ne ikke pålægges så mange unødige økonomiske og administrative byrder, at nye investeringer i vindkraft bliver umulige og uinteressante.

Hovedbudskaberne i høringssvaret er:

- Den skitserede erstatningsmodel kan ikke fungere i praksis, da erstatningsomfanget ikke på forhånd kan afgrænses og beregnes. Den vil skabe stor økonomisk usikkerhed hos investorerne, samt pålægge dem en væsentlig ekstra administrativ byrde, hvilket betyder, at de i stedet vil vende blikket mod investeringer på andre markeder eller i andre aktiver.
- Det er positivt, at der indføres køberet til 20% af et vindmølleprojekt for lokalområdet, da et stærkere lokalt engagement i projekterne uden tvivl vil styrke den lokale opbakning. Men ordningen bør på flere områder gøres mere fleksibel end i det nuværende udkast, ligesom incitamentet for mindre, lokale investorer til at deltage i vindmølleprojekter bør styrkes ved justering af skattereglerne, hvis ordningen skal blive en succes.
- Den grønne ordning må ikke blive en ekstra økonomisk og administrativ byrde for vindmølleopstilleren. Det var netop ikke intentionen fra forliget. Med det nuværende forslag vil ordningen betyde et likviditetstab, samt mere administration for investor, og ordningen bør derfor skrues mere smidigt sammen.
- Igangværende projekter under udskiftningsordningen bør undtages fra at blive omfattet af køberetten og erstatningsordningen. Ordningen blev indført i 2005, og planlægningen af projekterne har været i gang længe. Økonomi og placeringer er blevet vurderet ud fra de gældende regler, og der er truffet bindende dispositioner i god tro hertil. Udskiftningsprojekter, hvor der er igangsat VVM, og som nettilsluttes inden ordningens frist den 15. december 2010 bør derfor ikke være omfattet af de to nye ordninger.

Samlet set er det vores vurdering, at hvis lovforslaget vedtages, som det foreligger, vil ekstraomkostningerne blive så store, at al udbygning med vindkraft på land vil ophøre i Danmark.

Ifølge en beregning, som Vindmølleindustrien har foretaget (bilag 1), vil ekstraomkostningerne i forbindelse med lovforslaget fordyre et typisk projekt med ca. 3,2 mio. kr. pr. mølle – svarende til forøgelse på ca. 13-16%, hvilket ingen investor må forventes at kunne acceptere med de nuværende afregningspriser. Dette ligger væsentligt over hvad der fremgår af noterne til lovforslaget.

Energistyrelsen vurderer i sine bemærkninger om de økonomiske konsekvenser af lovforslaget for erhvervslivet, at ca. 4 øre/kWh af tilskuddet på 25 øre/kWh vil komme til at gå til udbetaling af erstatning til naboer. Selv hvis man accepterer dette estimat, hvilket efter Vindmølleindustriens opfattelse er for lavt, vil dette være en betydelig udhuling af pristillægget, som blev besluttet i forbindelse med energiaftalen. Vi erindrer om, at de 25 øre/kWh i 22.000 fuldlasttimer blev fastsat ud fra en projektøkonomi, der er på grænsen af det rentable.

På de efterfølgende sider angives en række konkrete forslag til ændringer af det foreliggende lovudkast.

Kommentarerne til lovforslaget fremgår af de følgende sider og er opdelt som følger:

1) Erstatning til naboer (§ 12-18 samt § 54)	Side 4
2) Køberet til lokalområdet (§ 6-11)	Side 14
3) Garantifond (§5)	Side 18
4) Grøn ordning (§19-21)	Side 19
5) Undtagelse af udskiftningsordningen	Side 20
6) Bilag med overslag over meromkostningerne	Side 21

En lang række af de konkrete og helt afgørende regler for udmøntningen af de nye ordninger er tænkt lagt i bekendtgørelser, som klima- og energiministeren efterfølgende kan fastsætte. Vi går ud fra som en selvfølge, at disse regler inden VE-lovens ikrafttræden 1. januar 2009 vil blive sendt i høring, så branchen kan få mulighed for at kommentere på disse regler, hvis konkrete udformning vil få stor betydning for de vilkår, som investeringer i vindkraft vil skulle ske under i Danmark i fremtiden.

Venlig hilsen
Vindmølleindustrien

Hanne Jersild

Rune Moesgaard

Vindmølleindustriens konkrete kommentarer til lovforslaget

Kapitel 2:

§ 12-18. Erstatning til naboer for værditab på fast ejendom

I forbindelse med energiforliget blev det besluttet at indføre en særlig erstatningsordning for eventuelt værditab på naboejendomme i forbindelse med opstilling af vindmøller.

Det er Vindmølleindustriens klare opfattelse, at indførelse af en erstatningsordning vil modarbejde de ellers gode intentioner, som er med de øvrige nye forslag, der skal styrke det lokale engagement i projekterne.

Principielt finder Vindmølleindustrien det dybt problematisk, at der pålægges vindmølleopstillere et særligt objektivt ansvar, selv om alle placeringer er udpeget af de kommunale myndigheder og opført i overensstemmelse med de gældende plan- og miljøregler.

Der er intet belæg for ordningens præmis, nemlig at vindmøller automatisk medfører værditab på naboejendomme. Ingen undersøgelser har kunnet påvise en sådan sammenhæng. Den udarbejdede Orbicon-rapport for Energistyrelsen dokumenterer heller ikke dette. Tværtimod vurderes det, at vindmøller ikke påvirker salgsprisen.

Hensynet til naboer bør også fremover reguleres gennem plan- og miljøreglerne – frem for gennem en særlig erstatningsordning.

Der er på vindmølleområdet klare afstands- og støjregler, som skal overholdes for at tage hensyn til de omkringboende – og disse regler er i forvejen mere omfattende end det ses for mange andre typer af tekniske anlæg. Det er derfor uforståeligt, at naboer til vindmøller fremover skal have særlig adgang til erstatning, mens dette ikke er tilfældet for andre tekniske anlæg.

Naboer til vindmøller har i dag retsbeskyttelse gennem den sædvanlige naboret på lige vilkår med naboer til andre typer af tekniske anlæg. Med forslaget er der tale om en væsentlig stramning i forhold til hidtidig praksis på området og en helt klar forskelsbehandling af vindmøller i forhold til andre typer af anlæg – og det på trods af, at vindmøller opføres ud fra en klar samfundsmæssig interesse som nødvendig infrastruktur i omstillingen mod en mere miljøvenlig elproduktion.

Økonomisk vil en erstatningsordning øge usikkerheden og omkostningerne ved projekterne væsentligt og gøre det betydeligt mere langvarigt og byrdefuldt for vindmølleopstillere at gennemføre et projekt.

I forbindelse med det energipolitiske forlig blev der aftalt en afregningsordning på 25 øre/kWh i 22.000 fuldlasttimer for nyopstillede møller. Af det udsendte lovudkasts bemærkninger fremgår det af side 39, at der forventes at ske en udhuling af afregningen med 4 øre/kWh, ikke blot i de første 22.000 fuldlasttimer, men i hele møllens levetid.

Dette vil være en så markant forringelse økonomien, at de fleste af vindmølleprojekter vil gå fra at være rentable til at blive skinlagt. Den nyligt indførte afregning på 25 øre/kWh i 22.000 fuldlasttimer blev fastsat ud fra en projektøkonomi, der er på grænsen af det rentable.

Resultatet vil således efter Vindmølleindustriens opfattelse blive, at Danmarks målsætninger på klimaområdet må indfries uden landbaserede vindmøller, hvilket vil være stærkt beklageligt, da onshore møller er klart den mest omkostningseffektive VE-teknologi, der er til rådighed i dag.

Industrien er desuden dybt bekymret over udsigten til, at en særlig dansk erstatningsordning kommer til at danne skole for ellers velfungerende internationale eksportmarkeder, da Danmark af udlandet ofte betragtes som rollemodel inden for vindkraft.

Beslutningen om en erstatningsordning risikerer med andre ord at få konsekvenser, der rækker langt ud over Danmarks grænser og undergraver grundlaget for en af landets hastigst voksende eksportindustrier. Den danske branche eksporterede i 2007 for ca. 35 mia. kr. på et globalt marked, som vokser med 20-30 % om året og sidste år indbar opstilling af 20.000 nye MW på verdensplan.

Usikkerhed vil dræbe nye vindmølleinvesteringer

Det vigtigste element i forbindelse med en hvilken som helst investering er sikkerhed. Jo større usikkerhed et investeringsprojekt er forbundet med, jo større risikopræmie vil investoren forudsætte. En investor vil omsætte enhver usikkerhed i en størrelse i penge, hvilket vil ske ud fra en worst case betragtning. Kan der ikke ydes en risikopræmie, vil investor finde andre aktiver at investere i, hvor afkastet står i bedre forhold til risikoen, der løbes.

Vindmøllebranchen er kendetegnet ved leveringstider på ca. 15-18 måneder på en vindmølle. Endvidere er der tale om investeringer på ikke under 25 mio. kr. pr. projekt ved opstilling af en enkelt mølle. I forbindelse med investeringer i vindkraft er det derfor helt afgørende, at investor i planlægningsfasen ved præcist, hvilke udgifter der skal udredes. Ingen investor vil med investeringer i den størrelsesorden eller tidshorisont acceptere, at der er så væsentlige usikkerheder i de økonomiske forudsætninger, som der lægges op til i VE-loven og herunder særligt i erstatningsordningen.

Hvis der politisk insisteres på at indføre en erstatningsordning, er det afgørende, at den udformes, så der gennem enkle, klare regler skabes størst mulig sikkerhed for, hvor stor erstatningen maksimalt kan blive. Ellers vil investorer ganske simpelt investere i andre aktiver eller opstille møller uden for landets grænser.

Udkastet til erstatningsordningen er udtryk for det umulige opdrag, der ligger i energiforliget. Det er Vindmølleindustriens klare vurdering, at hvis udkastet gennemføres i sin nuværende form, vil al opstilling af møller i Danmark umiddelbart ophøre.

Usikkerheden skyldes følgende forhold:

1. Lovforslagets eneste afgrænsning af erstatningsomfanget til naboer er grænsen på 1%. Er værditabet på 1% eller derunder skal der ikke betales erstatning. Det-

te er en betydelig afvigelse fra almindelig erstatningspraksis på andre områder, hvor tålegrænsen er langt højere. På vejområdet forventes naboer fx at måtte tåle meget væsentlige værditab som led i den almindelige samfundsudvikling.

2. Naboer kan anmode om vurdering af eventuelt værditab i helt op til 3 måneder efter møllens opstilling. Dvs. at vindmølleopstilleren ikke kender det fulde erstatningsomfang før længe efter sin investeringsbeslutning.
3. Denne usikkerhed forstærkes af, at der ikke er nogen afstands begrænsning – og dermed ingen afgrænsning af hvilke naboer, der kan gøre gældende, at de mener, at der vil ske et værditab på deres ejendom som følge af vindmølleopstillingen.
4. Der er heller ikke lagt op til vejledende takster for erstatningsstørrelserne. Spørgsmålet om erstatningernes størrelse står dermed fuldstændigt åbent. Dette mindsker gennemsigtigheden og skaber usikkerhed om ligebehandling, såvel set fra vindmølleopstillerens som fra naboernes vinkel.
5. Usikkerhed om erstatningernes størrelse hos både vindmølleopstiller og nabo vanskeliggør også den frivillige aftaleform, som lovforslaget lægger op til. Den frivillige aftaleform kan i tanken være appellerende, men det er næppe sandsynligt, at naboerne vil stille sig tilfredse med et tilbud fra en vindmølleopstiller, når der er adgang til gratis at få en taksator til at vurdere værditabet. Desuden vil frivillige aftaler mindske gennemsigtigheden og kunne skabe splid mellem naboer.
6. Det hypotetiske værditab skal vurderes af lokale ejendomsmæglere, hvilket skaber usikkerhed om uvildigheden og retssikkerheden. Det er svært at se, hvorfor det er en fordel at have lokalt kendskab til et område for at kunne vurdere en potentiel værdiforringelse. Det kriterium, som den hypotetiske værdiforringelse vil blive vurderet på, er visuel dominans, hvilket må siges at være geografisk uafhængigt.
7. Lovforslaget lægger op til, at vindmølleinvestor selv skal udrede omkostningerne til taksation. Dette vil sammenholdt med lovudkastets forslag om, at naboer tilbydes gratis vurdering betyde væsentlige omkostninger for vindmølleopstilleren udover selve erstatningsbeløbene – og det på trods af, at vindmøller er samfundsnyttig infrastruktur, og den pågældende vindmølleplacering er udpeget og godkendt af de offentlige myndigheder.
8. Orbicons studie for Energistyrelsen illustrerer, at der er store metodiske problemer med at opgøre det rent hypotetiske ejendomsværditab pga. nærheden af vindmøller. Studiet viser, at der må forventes en høj grad af vilkårlighed i vurderingerne, hvorfor usikkerheden for vindmølleopstilleren vil blive urimelig stor.

Disse usikkerhedsmomenter vil blive uddybet i det følgende.

I. Væsentligt lavere tålegrænse end for naboer til andre anlæg

I den naboretlige praksis spiller spørgsmålet om naboernes forventede tålegrænse en afgørende rolle i spørgsmålet om eventuel erstatning. Således lægger domstolene vægt på, om naboens ulemper overstiger, hvad der med rimelighed må påregnes som led i den almindelige samfundsudvikling.

Da der på vindmølleområdet er en omfattende regulering for placering af nye anlæg sammenlignet med fx vejanlæg, har det hidtil været domstolenes normale vurdering både i Danmark og udlandet, at vindmøllenaboers tålegrænse ikke overskrides, når afstands- og støjgrænserne er overholdt.

Ved at indføre et objektivt erstatningsansvar på vindmølleområdet, brydes der dermed med de almindelige naboretlige lighedsprincipper og introduceres en særbehandling af naboer til vindmøller. Dette finder Vindmølleindustrien dybt problematisk, og vi vil derfor opfordre til, at beslutningen om at indføre en særlig erstatningsordning genovervejes.

Hvis den politiske beslutning fastholdes, er der efter Vindmølleindustriens opfattelse begrundet formodning om, at de nye erstatningsprincipper vil få betydning ikke blot for praksis i andre lande, der opstiller vindkraft, men også for erstatningsforventningerne og -udmålingen i forbindelse med andre typer af anlæg, der opføres i det danske samfund, fx master, landbrugs- og industrianlæg.

Det er derfor afgørende, at den ny praksis på vindmølleområdet så vidt muligt harmonerer med den almindelige naboretlige praksis på andre områder, så der ikke skabes en helt ny og ganske uoverskuelig standard for naboretten. Dette er ikke tilfældet med det nuværende forslag.

Anlæg af nye veje er et langt mere ureguleret område end opstilling af vindmøller. Derfor er der her i højere grad praksis for erstatning til naboer, bl.a. fordi naboerne ofte udsættes for langt mere støj, end de forventes at måtte tåle. Men for at udløse erstatning skal der være tale om meget betydelige tab.

Når domstolene i praksis skal fastsætte et erstatningsbeløb på vejområdet tager de som regel udgangspunkt i syns- og skønsmændenes vurderinger om den hypotetiske forringelse i ejendomsværdien på grund af støjgener.

Men den konkrete vurdering lægges ikke uden videre til grund. I fastsættelsen indgår også overvejelser om den værdiforringelse, som den pågældende ejendom i lighed med andre ejendomme må tåle uden erstatning. Der er med andre ord tale om et differenceløb, der omfatter forskellen mellem den vurderede nedgang i ejendomsværdien minus det beløb, som ejeren selv må bære.

En tilsvarende afvejning burde som minimum forventes for vindmøller, når man tager vindkraftens samfundsmæssige betydning i betragtning. Det er helt ude af proportioner, at der lægges op til, at en vindmølleejер, der har fået byggetilladelse til et område, som kommunen har udpeget og planlagt for efter alle plan- og miljøregler, i så godt som alle tilfælde skal betale erstatning for det fulde, hypotetiske værditab.

Vindmølleindustrien vil opfordre til, at Justitsministeriets lovfdeling inden den politiske behandling af lovforslaget giver en dybdegående redegørelse for, hvordan de nye erstatningsbestemmelser for vindmøller harmonerer med de grundlæggende lovretlige principper og den nuværende praksis inden for naboretten.

2. Erstatningsomfang bør identificeres tidligt – og senest i forbindelse med VVM

Hvis en erstatningsordning gennemføres og intentionen er, at der fortsat skal etableres vindmølleprojekter på land, er det helt nødvendigt, at investor på et tidligt tidspunkt ved præcis hvor mange naboer, der skal udredes erstatning til, og hvor meget den enkelte nabo skal have, så udgiften kan indgå i vurderingen af, om projektet i det hele taget er økonomisk levedygtigt og dermed realiserbart.

Det er derfor uacceptabelt, at naboer kan kræve vurdering af, om de er berettigede til erstatning helt op til 3 måneder efter at opstillingen er afsluttet, således som § 16 stk. 2. lægger op til.

Dette er også i modstrid med den politiske aftaleteksts ordlyd, hvor det tydeligt fremgår, at erstatningsomfanget skal afklares tidligt i forbindelse med planlægningsprocessen, så vindmølleopstilleren har mulighed for at få overblik over omkostningerne og eventuelt flytte vindmølleplaceringen.

Vindmølleindustrien skal kraftigt opfordre til, at denne bestemmelse fjernes eller udmøntes anderledes, så investor kan danne sig et overblik over de økonomiske konsekvenser af sin investering, så tidligt som muligt i planlægningsfasen – og senest i forbindelse med VVM.

Konkret kan tidsfristen for fremsættelse af krav om erstatning eventuelt følge de 8 ugers tidsfrist, der er for indsigelse mod VVM-redegørelsen. VVM-redegørelsen indeholder visualiseringer og redegør for projektets samspil med og påvirkning af det omgivende miljø. Det kan derfor være et naturligt tidspunkt for de lokale at danne sig et indtryk af vindmøllernes indvirkning og vurdere, hvordan de ønsker at forholde sig til det konkrete projekt.

Ønsker naboerne vurderet det hypotetiske værditab, bør de selv rette henvendelse til vindmølleopstilleren.

3. Afgrænsning til naboer, der bor inden for en afstand af 6 x totalhøjde

Vindmølleindustrien finder det problematisk, at der ikke er en afgrænsning i lovforslaget af, hvem der kan betragtes som naboer til en vindmølle. Det er klart, at en afstandsbegrænsning af, hvilke ejendomme der vil kunne anmode om erstatning, vil øge investors muligheder for at danne sig et overblik over erstatningsomfanget på forhånd, samt styrke gennemsigtigheden af ordningen over for beboerne i området.

Det virker urimeligt, at spørgsmålet om erstatning udvides til at omfatte et større, ikke nærmere defineret lokalområde og ikke kun de nærmeste naboer til projektet. Ifølge "Vindmøllecirkulærets" regler skal vindmøller opstilles i en afstand af mindst 4 x totalhøjde til nærmeste nabo. Dette er en ufravigelig afstand og betyder, at vindmøller opstilles længere væk fra de nærmeste naboer, end hvad der kræves ved eksempelvis etab-

lering af motorveje og opstilling af elmaster. Samtidig skal vindmøller til hver en tid opfylde de fastsatte støjkrav.

Det er vores opfattelse, at ejendomme der ligger længere væk end 6 x totalhøjde (svarende til ca. 800-1.000 m afhængig af møllestørrelse) fra en vindmøllepark ikke med rimelighed kan betragtes som genepåvirkede naboer – slet ikke når man i øvrigt tager i betragtning, hvad naboer til andre tekniske anlæg ifølge den almindelige retspraksis inden for naboretten forventes at måtte tåle som led i den almindelige samfundsudvikling.

Vindmølleindustrien skal endvidere bemærke, at det er uforståeligt, at der lægges op til, at ubebyggede matrikler kan tilkendes erstatning. I den forbindelse skal det nævnes, at det må være umuligt at vurdere den hypotetiske erstatning, da man ikke ved, hvordan et eventuelt hus vil vende i landskabet i forhold til møllen. Udmåling af erstatning vil her blive fuldstændig arbitrær.

Vindmølleindustrien opfordrer til, at der fastsættes en afstandsgrænse på 6 x totalhøjde for erstatning for værditab for at undgå at skabe forventning om erstatning i et større lokalområde og give mulighed for seriøse henvendelser, der udelukkende har til formål at trække planlægningsprocessen i langdrag.

4. Der bør som minimum være vejledende satser og klare principper

Vindmølleindustrien har hæftet sig ved, at det ved opstilling af tilsvarende tekniske anlæg har været muligt at opstille fuldstændigt objektive kriterier for, hvornår og hvor meget erstatning eller kompensation, der skal udbetales.

Et eksempel herpå er elmaster, hvor der opereres med standardiserede principper og takster for erstatning til de nærmeste naboer afhængig af afstanden til ejendommen, så bygherre på forhånd kan beregne sine omkostninger ved et anlægsprojekt, hvilket nedbringer graden af usikkerhed betydeligt. Det skal i parentes bemærkes, at højspændingsmaster i modsætning til vindmøller kan placeres helt ned til 80 m fra ejendommen.

Vejledende takster og klare kriterier vil med andre ord – sammen med en fast afstandsgrænse på 6 x totalhøjde – i højere grad muliggøre, at vindmølleopstilleren tidligt kan vurdere de samlede omkostninger til erstatning.

Samtidig vil det styrke chancerne for, at parterne kan indgå aftale om erstatning uden at inddrage en taksator. Uden at have vejledende satser som retningslinie er frivillige aftaler næppe realistiske. Nok så vigtigt vil muligheden styrkes for et ensartet erstatningsgrundlag og dermed ligebehandling af naboer.

Vindmølleindustrien anbefaler, at der som minimum udarbejdes vejledende satser og klare principper på baggrund af praksis på lignende områder for at skabe størst mulig klarhed for investorer og naboer om det forventede erstatningsomfang.

5. Fast taksation er den realistiske løsning frem for frivillige aftaler

I forslaget § 15 er der lagt op til, at opstilleren af møller og naboerne i første omgang kan søge at udrede en eventuel erstatning som en bilateral, frivillig aftale. Tanken er uden tvivl at give mulighed for en smidig løsning, der kan spare omkostningerne til taksation.

At lovgiver opfordrer til smidige og frivillige ordninger er sympatisk, men uden vejledende satser og standardiserede principper for erstatningsomfanget er ordningen imidlertid illusorisk, da det klart må forventes, at de nærmeste naboer vil føle, at de ikke har noget at tabe ved at kræve en taksator sat på sagen, da det er uden omkostninger for dem.

Det er usandsynligt, at de vil have tillid til og nøjes med investors visualisering og tilbud om erstatning. Dermed vil der blot være spildt tid og penge på visualiseringer og drøftelser med naboer i forbindelse med en indledende proces, der alligevel vil ende på taksators bord.

Desuden vil frivillige aftaler mindske gennemsigtigheden og kunne skabe splid mellem naboer.

Fastholdes lovforslagets nuværende meget åbne model for erstatningsomfanget – uden nogen form for begrænsninger eller faste principper – er det Vindmølleindustriens vurdering, at det er mest hensigtsmæssigt, at erstatningsspørgsmål altid vurderes af en taksator.

Naboer bør selv henvende sig til opstilleren, såfremt de ønsker, at der skal foretages en vurdering af den hypotetiske værdiforringelse. Projektudvikler kan informere naboer inden for en afstand af 6 x totalhøjde om projektet og mulighed for erstatning fx pr. brev eller gennem borgermøde.

6. Taksation skal foretages af professionelle, landsdækkende taksatorer

Vindmølleindustrien finder det desuden stærkt betænkeligt, at der lægges op til, at lokale ejendomsmæglere skal foretage vurderingen.

Det er svært at se, hvorfor det er en fordel at have lokalt kendskab til et område for at kunne vurdere en potentiel værdiforringelse. Det kriterium, som den hypotetiske værdiforringelse vil blive vurderet på, er dominans, hvilket må siges at være geografisk uafhængigt.

Derimod kan det bekymre, om en lokal ejendomsmægler er i stand til objektivt at vurdere, hvorvidt og i hvilket omfang der bør tildeles erstatning til lokale beboere. Der vil kunne opstå tvivl om ikke den lokale ejendomsmægler vil have en interesse i, at erstatningssummerne kommer til at ligge så højt som muligt.

Vi mener, at retssikkerheden og uvildigheden vil styrkes af, at der etableres et eller flere rejsehold af taksatorer med nøje indsigt i taksering og erstatningsret, som kan udsendes over hele landet under Energistyrelsens myndighed og dermed skabe en ensartet tilgang til vurdering og udmåling.

7. Udgifter til taksation bør betales af det offentlige

Som tidligere nævnt sker udbygningen med vindkraft ud fra en samfundsmæssig interesse i at omlægge til en mere miljøvenlig energiforsyning. Vindkraft dækker i dag ca. 20% af det danske elforbrug og er derfor nødvendig energiinfrastruktur.

Samtidig er det de offentlige myndigheder – og ikke vindmølleopstilleren – der afgør, hvor der må opstilles vindmøller i det danske landskab.

Dette sætter i det hele taget spørgsmålstegn ved rimeligheden i at indføre et objektivt erstatningsansvar for vindmølleopstillere. Men det er yderligere urimeligt, at vindmølleopstilleren ikke alene skal udrede selve erstatningssummen til naboerne, men også skal betale udgifterne til taksatorernes vurderinger af de hypotetiske ejendomsværditab. Gennemførelsen af vurderingerne vil hurtigt blive særdeles bekostelig – specielt når tages i betragtning at der lægges op til, at taksationen som grundprincip skal være gratis for naboer, der måtte lide et hypotetisk værditab på over 1%.

Vindmølleindustrien opfordrer derfor til, at det offentlige som minimum dækker udgifter til taksatorernes vurderinger af det hypotetiske værditab.

8. Orbicons pilotprojekt understreger ordningens vilkårlighed

Orbicon har på vegne af Energistyrelsen udarbejdet en rapport ”Pilotprojekt til vurdering af muligt værditab for naboer til vindmøller”.

Rapporten indgår ikke i det udsendte høringsmateriale, og det er uklart hvad formålet med rapporten har været, og i hvilket omfang rapportens konklusioner vil blive inddraget i udformningen af erstatningsordningen. I det omfang formålet har været at indkredse hvor store erstatninger, der kan forventes tilkendt naboer til vindmøller og dermed begrænse usikkerheden for vindmølleopstilleren, kan vi konstatere, at dette ikke er lykket. Vindmølleindustrien har haft lejlighed til at læse rapporten og har en række bemærkninger, der bør tages i betragtning.

Vindmølleindustrien hæfter sig ved, at Orbicon konkluderer, at nærheden af vindmøller, der ligger ud over den lovpligtige afstand på 4 x totalhøjden af møllen efter ejendomsmæglernes opfattelse ikke giver anledning til et realiseret tab ved salg af ejendommen, men evt. kan give sig udslag i en længere salgstid.

Dette er det nærmeste undersøgelsen kommer et svar på hvorvidt vindmøller rent faktisk påvirker salgsprisen af ejendommen, hvilket altså ikke lader til at være tilfældet. Studiet underbygger med andre ord ikke forudsætningen for at indføre en særlig erstatningsordning for vindmøller i Danmark. Som tidligere nævnt er der i øvrigt heller ikke andre undersøgelser, der reelt har kunnet dokumentere en nærmere sammenhæng mellem nærheden af en vindmølle og et fald i ejendomsværdien.

Orbicons rapport er da heller ikke et forsøg på at undersøge, om der er rent faktisk en sammenhæng. Det antages blot pr. definition i overensstemmelse med energiforliget, hvorefter det forsøges at gætte, hvor stort et hypotetisk fald der er i ejendomsværdien ved et eventuelt salg af en række ejendomme, der ligger i nærheden af vindmøller.

Præmissen for Orbicons studie er forkert, da der ikke er tale om konstaterede salgsværdier, men gæt på forventede salgsværdier. Et eksempel på denne misforståelse fremgår af side 19, hvor det nævnes, at ”undersøgelsen viser en meget stor sammenhæng mellem værditab og dominans”. Der skal rettelig stå ”formodet eller hypotetisk værditab”, da der ikke er påvist nogen sammenhæng mellem dominans og realiserede salgsværdier.

Rapporten indeholder en markant uoverensstemmelse mellem resultaterne fra interviewene med ejendomsmæglere og udmålingen af erstatning. Vindmølleindustrien undrer sig således dybt over, hvordan 6 ud af 12 ejendomsmæglere i interviews kan oplyse, at de aldrig har oplevet, at nærheden af vindmøller har givet anledning til nedslag i salgsprisen på en ejendom, hvorefter de det næste øjeblik kan være med til at vurdere en erstatning for selv samme forhold for de hypotetiske salgsværdier. Det er en selvmodsigelse, der bør give anledning til eftertanke.

Vi hæfter os endvidere ved, at det på side 26 fremgår: ”flere mæglere gav udtryk for, at usikkerheden omkring opstilling af vindmøller og mulige gener vil være større end de faktisk gener, som naboerne vil opleve, efter at møllerne er opstillet”.

Det er et problem, at den samlede erstatning, som kan forventes i forbindelse med de enkelte vindmøller ikke er forsøgt vurderet, men at man blot har gættet på det potentielle værditab for 10 ejendomme i nærheden af de enkelte møller. Den praktiske værdi af studiet bliver i den sammenhæng begrænset.

Det er uklart, hvordan man ved vurdering af det hypotetiske værditab vil kunne adskille det påståede værditab forårsaget af en vindmølle med de generelle konjunkturer. Hvordan kan det f.eks. sikres i et faldende boligmarked som opleves p.t., at konjunkturreffekten kan adskilles fra vindmølleeffekten? Dette er ikke beskrevet i studiet.

Orbicon-studiet nævner, at andre tekniske anlæg som f.eks. produktionsanlæg og højspændingsmaster i landskabet kan have stor indflydelse på, om boligejerne må konstatere et værditab. Selvom effekten af forskellige tekniske anlæg er forsøgt adskilt, er det et åbent spørgsmål, om dette kan ske på objektive betingelser. Endvidere er det ganske nærliggende at formode, at effekten fra andre tekniske anlæg blot vil blive tilskrevet vindmøllen og dermed forhøje den erstatning, som vindmølleopstilleren skal udrede.

Denne formodning er da også højest sandsynligt svaret på på konstateringen fra Orbicon af, at ”det statistisk ikke er at vise en entydig sammenhæng mellem (det hypotetiske) værditabet og den vurderede relative gene”. Til gengæld vurderes det, at andre faktorer så som vej, produktionsanlæg og højspændingsmaster har stor indflydelse på værdisætningen af tabet.

Vindmølleindustrien har fået oplyst, at de udvalgte møller i studiet er mellem 500 til 1750 kW, med klar hovedvægt på små møller. De møller der opstilles i fremtiden vil generelt være af en anden størrelse, hvor 1.750 møller vil være den nedre grænse snarere end den øvre grænse. Det er uklart, hvordan Orbicons studie vil kunne overføres på større møller. Der er derfor stor risiko for en undervurdering af de erstatninger, der kan forventes ved en erstatningsordning.

Vindmølleindustrien hæfter sig særligt ved, at der i studiet er en særdeles stor spredning over gennemsnittet i de udmålte erstatninger. Gennemsnittet er 55.687 kr./ejendom, men spredningen er på ca. 91.000 kr./ejendom. Dette viser med al tydelighed den usikkerhed, der vil være forbundet med at opstille møller, samt den subjektivitet vurderingerne vil være forbundet med.

Det er opsummerende Vindmølleindustriens opfattelse, at Orbicons studie viser, at der er store metodiske problemer med at opgøre det rent hypotetiske ejendomsværditab pga. nærheden af vindmøller. Studiet viser, at der må forventes en høj grad af vilkårlighed i vurderingerne, hvorfor usikkerheden for vindmølleopstilleren vil blive urimelig stor.

9. Dobbeltrolle til Energinet.dk i forbindelsen med erstatningsordningen?

Lovforslaget lægger op til, at der oprettes et sekretariat under Energinet.dk, som bl.a. skal administrere erstatningsordningen.

Vindmølleindustrien kan ikke lade være med at undre sig over dette forslag for så vidt angår administrationen af erstatningsordningen. Energinet.dk tager sig normalt af TSO'ens særlige opgaver og ikke af myndighedsopgaver og administration rettet mod den enkelte borger. Det er Vindmølleindustriens opfattelse, at den naturlige placering er i Energistyrelsen. Det er væsentligt, at sagsbehandling, afgørelser, samt omkostningerne til administration omfattes af det sædvanlige ministeransvar.

Uanset hvor opgaven placeres, er det helt afgørende, at der fra den første dag er ressourcer nok til at løfte opgaven, således at der ikke kan forventes en længere oplærings- og sagsbehandlingstid, inden systemet er på plads.

Af § 14 stk. 2 fremgår det, at Energinet.dk skal give vindmølleinvestor, naboer og andre råd og vejledning. Vindmølleindustrien mener, at dette kan indebære en vanskeligt administrerbar dobbeltrolle.

Det bør overvejes grundigt, hvordan de nærmere rammer for administrationen af ordningen udformes, da der principielt kan være problemer forbundet med, at den samme instans rådgiver og vejleder parter, der har modstridende interesser i den samme sag. Endvidere er der stor forskel på, om Energinet.dk skal vejlede eller decideret rådgive.

§ 6-11. Køberet til vindmølleandele

Vindmølleindustrien er meget positiv over for, at der med energiforliget og forslaget til VE-lov lægges op til, at vindmølleprojekter får en stærkere lokal forankring gennem lokalt medejerskab til vindmølleprojekter.

Som en gennemgående kommentar til bestemmelserne om køberet vil vi imidlertid opfordre til, at der generelt i forbindelse med afsnittet om køberet tales om "lokalområdet" og "lokale borgere og virksomheder" frem for "naboer".

Vi mener, at betegnelsen "naboer" er uheldig og for snæver, når det drejer sig om udbyd af vindmølleandele. Det er vores opfattelse, at intentionen med energiaftalen var at skabe en model for lokalt medejerskab, der kan styrke opbakningen til projekterne generelt i et lokalområde til et nyt vindmølleprojekt. Her vil det typisk dreje sig om at udbyde andele til en bred kreds af borgere i kommunen og ikke kun de nærmeste naboer. Erstatningsordningen må derimod formodes udelukkende at tage sigte på de nærmeste naboer. Da kredsen i de to situationer ikke vil være den samme, er sammenfaldet i ordvalget uheldig.

Laug skal kunne oprettes som I/S

I dag oprettes vindmøllelaug typisk som et interessentskab. Lovforslaget udelukker dette, men interessentskabsformen bør også være en mulighed fremover. Begrundelsen er, at for at kunne benytte såvel den skematiske skatteordning med et bundfradrag på 3.000 kr. som virksomhedsskatteordningen for større investorer er det en forudsætning, at andelene ejes personligt – hvilket kun kan lade sig gøre med et interessentskab, hvor der er fuld og solidarisk hæftelse.

Også set fra de store professionelle investorers side er der behov for større fleksibilitet ifm. de selskabskonstruktioner, der kan anvendes, når der skal indgås delt ejerskab af en vindmøllepark mellem developere/energisekskaber og private andelshavere.

Det er afgørende, at vindmølleopstillerne i den valgte selskabsform med de lokale, private andelshavere vil have mulighed for at opretholde fortrolighed vedr. økonomiske oplysninger, der har særlige konkurrencemæssig karakter. Et eksempel herpå er at store professionelle investorer ved indgåelse af købskontrakter med vindmølleleverandører forpligter sig til ikke at offentliggøre detaljerne i købskontrakten vedr. priser og leveringsbetingelser.

Selskabsformen bør derfor være valgfri, således at vindmølleopstilleren har mulighed for at vælge, hvordan projektandelen, der udbydes, bedst udskilles fra det samlede projekt.

Vi anbefaler derfor, at § 6 stk. 3 tages ud af lovforslaget eller gøres mere fleksibel ved at lægge op til en valgfri selskabsform, således at laug fortsat kan dannes som interessentskab. Ellers vil det blive uinteressant at etablere vindmøllelaug både for de lokale mindre investorer, og for eksempelvis de store energisekskaber, der skal udbyde andele til deres projekter.

En fast andelspris mindsker gennemsigtheden frem for at øge den

I lovforslaget lægges der op til, at prisen pr. andel helt mekanisk fastsættes til 5.000 kr. pr. andel. Forslaget er udtryk for et ønske om at sikre kommende andelshavere mod at betale en for høj pris for andelene. Imidlertid har forslaget en række uheldige konsekvenser.

Den helt almindelige praksis har været, at vindmølleprojektet udbydes i andele à 1.000 kWh. Prisen pr. andel fastsættes på basis af totalinvesteringen sammenholdt med vindmølleprojektets årlige, forventede strømproduktion. Eksempelvis vil en andel i et projekt med en anlægsinvestering på 25.000.0000 kr. og en forventet årlig strømproduktion på 7.000.000 kWh (svarende til 7.000 andele à 1.000 kWh) give en andelspris på 3.570 kr.

Denne praksis har virket uden problemer og har den afgørende fordel, at det er muligt for de potentielle andelskøbere at sammenligne økonomien i forskellige projekter. Denne mulighed forsvinder, hvis lovforslaget vedtages i sin nuværende form.

Vindmølleindustrien foreslår § 7 stk. 3 og 4 fjernet. I stedet kan stk. 2 ændres således, at prospektet også skal indeholde oplysninger om et specificeret anlægsbudget. Dette vil sikre større gennemsigthed for de potentielle andelskøbere.

Udarbejdelse af prospekt – typisk efter de mere komplicerede regler

I notat af 1. juli 2008 om prospekter vurderes det, at størstedelen af de vindmølleprojekter, forslaget vedrører, vil være omfattet af kravene til prospekter ifølge bekendtgørelse nr. 1231 under Lov om værdipapirhandel m.v. Denne bekendtgørelse regulerer udbud op til 2,5 mio. euro svarende til ca. 18,65 mio. kr.

Imidlertid vil mange vindmølleprojekter overstige denne grænse ved et udbud på 20 % af projektet. Tre møller i størrelsen 3-3,6 MW vil typisk koste omkring 100 mio. kr. at opføre. Med en udbudspligt på 20% svarende til 20 mio. kr. vil udbuddet skulle ske efter de langt mere omfattende regler i ”Bekendtgørelse om prospekter for værdipapirer, der optages til handel på et reguleret marked, og ved offentlige udbud af værdipapirer over 2.500.000 euro” – 1232 af 22. oktober 2007. Sagsbehandlingstiden er her længere ligesom Vindmølleindustrien har fået oplyst, at godkendelsen fra Finanstilsynets side koster ca. 30.000 kr. i modsætning til ved udbud under 2,5 mio. euro, hvor behandlingstiden er kortere og gratis.

Det er stærkt uheldigt. Regeringen har selv tilkendegivet at møller fortrinsvis skal opstilles i klynger og større parker – og ikke som enkeltmøller. Men en ekstra omkostning ved større projekter vil netop give et incitament til at udarbejde mindre projekter for at undgå merudgiften, selv om der teknisk og miljømæssigt set ville være gode argumenter for at gennemføre et større projekt.

Vindmølleindustrien skal opfordre til at reglerne bliver undersøgt nærmere for at finde en smidig løsning ved udbud over 2,5 mio. euro, så projekterne kan undgå væsentlige forsinkelser og fordyrelser som følge af de mere restriktive regler og kravet om betaling for godkendelse i Finanstilsynet, der normalt følger heraf.

Offentlig annoncering skal få potentielle lokale deltagere til selv at henvende sig Vindmølleindustrien finder det fornuftigt, at 20% af et projekt fremover skal udbydes lokalt som andele i en periode på 8 uger, hvorefter udbyder kan disponere frit over eventuelt resterende andele.

Udbuddet kan eventuelt foregå i to runder, således at de 20% først udbydes i en radius af 4,5 km i 4 uger og herefter i resten af kommunen og evt. nabokommunen i 4 uger, såfremt alle andelene ikke er blevet solgt.

En forenklet procedure kunne være fra starten at udbyde de 20% i hele kommunen – og eventuelt i nabokommunen, hvis projektet ligger tæt på kommunegrænsen.

Forslaget kan imidlertid tolkes som om, at vindmølleopstilleren selv skal identificere og kontakte de lokale borgere, der potentielt kan tænkes at gå med i et lokalt vindmøllelaug. Dette vil være en ekstra byrde for vindmølleopstilleren.

Vi foreslår som en smidig løsning, at køberetten til 20 % af projektet annonceres offentligt i lokalområdet efter nøje fastlagte regler. Det kan ske gennem de lokale medier – samt i forbindelse med offentligt borgermøde om det fremtidige vindmølleprojekt.

Styrkelse af borgermøder som afgørende element i planlægningen

Det er vores vurdering, at et afgørende element i styrkelsen af den lokale opbakning til vindmølleprojekter er, at de lokale borgere informeres tidligt i planprocessen. Vi medvirker gerne til at udarbejde best practice retningslinier for, hvordan kommuner og branchen bedst håndterer planprocessen i forhold til borgerne.

Det er således vores klare opfattelse, at det bør være fast praksis at afholde borgermøde, så snart den egentlige planlægning i samarbejde med kommunen igangsættes, og at det her vil være oplagt bl.a. at informere om muligheden for som lokal at deltage i projektet.

Samtidig er det oplagt, at borgermøderne fungerer som væsentligt informationsbandledd mellem kommune, projektudvikler og de lokale borgere også når det gælder de øvrige tiltag, der kan berøre borgerne i forbindelse med vindmølleprojektet, herunder grøn ordning og erstatningsordningen.

Det skattefrie bundfradrag anbefales hævet fra 3.000 til 7.000 kr.

Vindmølleindustrien skal endnu en gang påpege, at incitamentet til lokalt medejerskab er uløseligt knyttet til skattelovgivningen.

Det skattefrie bundfradrag er i dag på 3.000 kr. og kendes i vindmøllekredse som ”sommerhusreglen”, fordi fradraget i sin tid blev indført med henvisning til det særlige skattefrie standardfradrag, der eksisterer i forbindelse med udlejning af sommerhuse. Fradraget for vindmøller er – i modsætning til sommerhusfradraget der i dag er på 7.000 kr. uanset lejeindtægts størrelse – ikke blevet justeret i 12 år.

Grænsen er efter Vindmølleindustriens opfattelse så lav, at det ikke giver incitament for små investorer til at investere i andele i nævneværdigt omfang. Derved bliver det vanskeligere at etablere vindmøllelaug med lokal tilknytning.

Med de nuværende regler vil en investering i ca. 5 andele være omfattet af bundfradraget. Ved at hæve bundfradraget til 7.000 kr. vil der i stedet skabes incitament til investering i mere end 10 andele, hvilket har stor betydning, når man tager i betragtning, at møllerne i dag er langt større, end da bundfradraget i sin tid blev fastsat – og derfor kræver, at langt flere går ind i investeringen.

Vindmølleindustriens anbefaling er, at det skattefrie bundfradrag hæves fra de nuværende 3.000 kr. til 7.000 kr. – svarende til aktuelle fradrag ved udlejning af sommerhuse.

Lempelse af anpartsreglerne om max. 10 interessenter

Reglerne for anpartsselskaber er behandlet i Ligningslovens (LL) § 29 samt i Personskattelovens (PSL) § 4 stk. 1 nr. 10 og 12. LL fastsætter, at der ved anpartsselskaber på mere end 10 personer skal udarbejdes et fælles skatteregnskab. PSL § 4 medfører, at afskrivninger på anpartsinvesteringer ikke kan fratrækkes i anden indkomst, hvis der deltager mere end 10 personer i et anpartsprojekt. Begge regler (men særligt sidstnævnte) lægger en effektiv dæmper på incitamentet for at udbrede den folkelige og lokale deltagelse i vindkraftprojekter i Danmark.

I vores øjne vil en dispensation fra disse regler for investering i vedvarende energiprojekter samt en sammenknytning om køberet for naboer til vindkraftprojekter kunne øge incitamentet til lokale investeringer i vindkraft.

Endvidere er forslaget efter vores opfattelse provenuneutralt. Det skyldes, at den investering, der kan afskrives på, ikke stiger – blot antallet af personer som afskrivningen fordeles ud på. Resultatet vil være det samme for statskassen, om en person har en stor afskrivning, eller 100 personer har hver deres 1/100 del.

Vi foreslår derfor en generel dispensation for vindmølleprojekter fra anpartsskattelovgivningens meget restriktive – og i vindmøllelaugssammenhæng meget restriktive – regler for anpartsselskaber over 10 interessenter.

§ 5. Garantifond til støtte af finansiering af vindmøllelaugs forundersøgelser mv.

Vindmølleindustrien finder det nyttigt, at der oprettes en garantifond på 10 mio. kr. til støtte af finansieringen af vindmøllelaugs forundersøgelser. Selv om puljen er beskednen, vil den bidrage til at fremme de lokales muligheder for selv at stable projekter på benene.

Ejerskabet skal kunne gå på tværs af kommunegrænsen

Ifølge § 5, stk. 2 skal flertallet af vindmøllelaugets eller initiativgruppens deltagere have fast bopæl i den kommune, hvor vindprojektet planlægges. I tilfælde hvor projektet ligger op ad eller tæt på en kommunegrænse, er det imidlertid naturligt at udvide kredsen af potentielle deltagere i lauset til den pågældende nabokommune.

Vi foreslår derfor, at stk. 2 ændres til "flertallet af vindmøllelaugets eller initiativgruppens deltagere har ifølge folkeregistreret fast bopæl den kommune, hvor vindmøllen eller vindmøllerne planlægges opstillet – eller i relevante nabokommuner, såfremt møllerne opstilles i umiddelbar nærhed af en kommunegrænse".

§ 19-21 Grøn ordning til kompensation for forringelse af landskabelige værdier

Vindmølleindustrien er positivt indstillet over for oprettelsen af den grønne ordning. Det er imidlertid vigtigt, at administrationen af ordningen bliver så simpel som muligt og påfører investor så få omkostninger som muligt.

Samtidig vil vi gerne pointere, at opstilling af vindmøller ikke nødvendigvis fører til forringelse af de landskabelige værdier, da udvælgelsen af placeringer sker efter en omhyggelig planlægningsproces, der tager hensyn til det omgivende miljø.

Vi opfordrer derfor til, at fondens anvendelsesområde udvides til også at kunne støtte kulturelle formål, som lokalområdet kan have glæde af.

Den grønne ordning bør finansieres uden om vindmølleejeren

I lovforslaget lægges der op til, at vindmølleejeren ved møllens opstilling skal indbetale hele beløbet på 0,4 øre/kWh x 22.000 fuldlasttimer til den grønne fond, tilbagediskonteret med Nationalbankens diskonto. Begrundelsen er, at der straks skal tilvejebringes midler til, at omkostninger til naturgenopretning kan afholdes i begyndelsen af vindmøllens levetid.

Bestemmelsen betyder, at en moderne mølle på f.eks. 3-3,6 MW vil skulle erlægge ca. 200-250.000 kr. ved opstillingen af møllen. Disse penge vil gradvist blive tilbagebetalt til vindmølleopstilleren i løbet af den tid, det tager at producere 22.000 fuldlasttimer, hvilket vil sige 8-10 år. Hermed påføres investor et væsentligt rente- og likviditetstab, da disse penge typisk skal lånefinansieres til en rente, der vil være betydeligt højere end Nationalbankens diskonto.

Det skal i den forbindelse erindres, at tanken fra forliget var, at den grønne ordning reelt finansieres over PSO, og at det ikke skulle være en ekstra udgift for vindmølleejeren. Det virker derfor mærkeligt, at vindmølleopstilleren inddrages som en slags ”finansiel mellemmand”, der skal bære et rente- og likviditetstab.

Vindmølleindustrien foreslår i stedet, at ordningen administreres direkte af Energinet.dk, således at vindmølleopstilleren holdes helt ude af ordningen. Det vil sige, at de 0,4 øre/kWh i 22.000 fuldlasttimer indbetales direkte fra PSO til den grønne ordning. Ellers vil etableringen af den grønne ordning mod intentionen fra forliget bidrage til at forringe økonomien i fremtidige vindmølleprojekter.

Fastholdes det, at vindmølleopstilleren på forhånd skal indbetale det samlede, endnu ikke modtagne pristillæg, er det helt nødvendigt, at der sker en fuldstændig kompensation for rente- og likviditetstab. Dette vil ikke ske med det nuværende forslag om tilbagediskontering med Nationalbankens diskonto.

Kapitel II

§ 74 Ikrafttræden

Udskiftningsordningen bør ikke omfattes af køberetten og erstatningsordningen

Udskiftningsordningen blev af et bredt flertal i folketinget vedtaget i 2004 og igangsat i 2005. Målet var, at der skulle opføres 350 MW ny vindkraft gennem udskiftning af ca. 900 ældre møller med ca. 175 nye.

Projektplanlægningen har været i gang længe og er igangsat i tiltro den gældende lovgivning. For en række af projekterne er den offentlige planlægning blevet betydeligt forsinket pga. ordningens uheldige sammenfald med strukturreformen, der betød, at planprocesserne i visse kommuner er blevet sat i bero eller startet helt forfra.

Alene udarbejdelse af VVM koster i størrelsesordenen 0,5 mio. kr. Samtidig er der sket væsentlige opkøb af ældre vindmøller med henblik på at gennemføre udskiftningsprojekterne.

Lovforslaget lægger i § 74 op til, at opstillere, der inden den 1. juli 2008 har modtaget endelig tilladelse fra kommunen ikke er forpligtet til at udbyde vindmølleandele og betale erstatning, såfremt møllerne nettilsluttes inden den 1. januar 2010.

En række af udskiftningsprojekterne har imidlertid endnu ikke opnået endelig tilladelse, men er fortsat i VVM- eller lokalplansfase. De pågældende opstillere vil derfor blive ramt af den nye lovgivning med tilbagevirkende kraft, da de allerede har foretaget økonomiske dispositioner. Resultatet vil være, at disse projekter næppe vil komme til at hænge sammen økonomisk og dermed blive gennemført.

Vindmølleindustrien vil understrege, at det ikke er rimeligt, at den nye lovgivning skal gælde for opstillere, der i god tro har disponeret i henhold til gældende lovgivning. Udskiftningsprojekter, hvor der er igangsat VVM, bør derfor undtages fra ordningen. Samtidig er der behov for at forlænge fristen for nettilslutning til udgangen af 2010 – svarende til den besluttede forlængelse af udskiftningsordningen.

Bilag I:

Overslag på lovforslagets meromkostning for vindmølleopstilleren

Indledning

Vindmølleindustrien har med udgangspunkt i det udsendte udkast til VE-lov regnet på størrelsen af de ekstraomkostninger, der kan forventes ved opstilling af vindmøller i fremtiden, såfremt lovudkastet vedtages i sin nuværende form. Konkret er der regnet på et typisk vindmølleprojekt på to møller i 2 MW-klassen.

Der er taget udgangspunkt i Orbicons studie, hvor der på foranledning af Energistyrelsen ved vurdering af hypotetiske erstatninger er anvendt en afstandsgrænse på 20 x navhøjden fra de opstillede møller til naboerne.

Vindmølleindustrien skal bemærke, at den gængse "måleenhed" for afstanden mellem opstillede møller og husstande er "totalhøjden" og ikke "navhøjden" (jf. "Vindmølle-cirkulæret"). Således er det lovmæssige afstandskrav fra vindmøller til bebyggelse 4 x totalhøjden. Vindmølleindustrien har regnet på konsekvenserne af et afstandskrav på 20 x navhøjden, som opstillet i Orbicon studiet, samt på 10 x navhøjden (hvilket afhængig af vindmøllernes dimension svarer ca. til 6 x totalhøjden, som er Vindmølleindustriens forslag til en afstandsgrænse for eventuel erstatning til naboer.)

I det anvendte mølleprojekt er det ud fra en række kort vurderet, at 72 husstande inden for en afstand af 20 x navhøjden umiddelbart kan forventes i større eller mindre grad at blive visuelt påvirket af de møller der vil blive opstillet, hvis Orbicons forudsætninger lægges til grund. Tallet kan dermed reelt være større end 72 husstande. Tilsvarende er det vurderet, at 21 husstande inden for en afstand af 10 x navhøjden, vil være visuelt påvirket.

Vindmølleindustrien har estimeret nedenstående meromkostninger som følge af lovforslaget. Det skal understreges, at estimaterne er beregnet under en række forudsætninger, der er behæftet med betydelig usikkerhed. Selve usikkerheden illustrerer ganske godt den vanskelige situation, som en investor vil stå i når det skal besluttes om et vindmølleprojekt skal startes op eller skrinlægges.

Samlet ekstraomkostning ved et konkret vindmølleprojekt på 2 møller i 2 MW klasen

Visualiseringer	360.000 kr.
Omkostninger til frivillige aftaler	600.000 kr.
Udgifter til taksator (72 ejendomme a 5.000 kr.) 80 pct.	288.000 kr.
Erstatning til naboer ved 20 x navhøjden	4.435.200 kr.
Prospekt og administration ved udbud af andele	500.000 kr.
Godkendelse af prospekt af Finanstilsynet	0 kr.
(Renteomkostninger ved betaling til grøn fond	200.000 kr.)
Total	6.383.200 kr.
Pr. mølle	3.191.600 kr.

Som det fremgår, er der tale om en betydelig meromkostning, som efter Vindmølleindustriens opfattelse vil betyde at der fremover ikke vil blive opstillet vindmøller på land i Danmark.

Nedenfor gennemgås i detaljer hvilke forudsætninger, der er lavet ved estimation af delelementerne i den samlede ekstraomkostninger.

Udgifter til visualisering og vurderingsmand

Med udgangspunkt i udkastet til VE-loven vil en vindmølleopstiller indledningsvis skulle vurdere, hvilken erstatning han mener, at de enkelte naboejendomme skal tilbydes. Det er uklart, hvordan visualiseringen skal udarbejdes, herunder om vindmølleopstilleren selv kan stå for at foretage denne vurdering, eller om der forventes indhentet bistand fra en ekstern vurderingsmand eller lignende.

Det bemærkes i den forbindelse, at dette i sig selv blot i arbejdstimer må forventes at koste et ikke ubetydeligt beløb. Endvidere må det anses som tvivlsomt, om en nabo til en kommende vindmølle vil acceptere en vurdering udført af vindmølleopstilleren selv. For at der skal være en rimelig forventning om, at naboerne accepterer den foretagne vurdering antages det derfor, at der skal indhentes "uvildig" bistand fra en ekstern vurderingsmand, hvilket Vindmølleindustrien skønner vil koste 5.000 kr. pr. vurdering. De samlede omkostninger for vurdering af 72 husstande bliver herefter 360.000 kr.

Omkostninger til evt. frivillige aftaler

Udkastet til VE lov ligger op til at der kan indgås frivillige aftaler mellem vindmølleopstilleren og naboerne til vindmøller. Vindmølleindustrien har i dette regneeksempel antaget, at der ikke forsøges indgået frivillige aftaler. Efter Vindmølleindustriens opfattelse må det forventes at langt hovedparten af de naboer, som med lovforslaget får stillet en erstatning i udsigt, alligevel ikke vil acceptere en tilbudt frivillig erstatning, men være indstillet på at få sagen vurderet af en ejendomsmægler, som der lægges op til i lovforslaget.

Vindmølleindustrien skal i øvrigt bemærke at frivillige aftaler må forventes at blive ganske ressourcekrævende for vindmølleopstilleren. Det er erfaringen fra andre typer af aftaler i forbindelse med vindmølleprojekter, at der minimum skal foretages 2-3 besøg til hos naboerne, før en aftale kan komme på plads. Med eksempelvis 72 naboer vil det tage minimum 5-6 måneder for en medarbejder at besøge alle naboer og indgå frivillige. Alene det faktum at almindelige mennesker typisk kun kan træffes mellem 17-21 illustrerer denne problemstilling.

Hertil skal lægges udgifter til kørsel som kan være ganske omfattende. Vindmølleindustrien vurderer omkostningen til frivillige aftaler til at ligge på 600.000 kr. Vindmølleindustrien skal i den forbindelse henviser til sit eget forslag i punkt 5 på side 10.

Udgifter til taksator

Med udgangspunkt i udkastet til VE-loven vil naboer til kommende vindmøller kunne bede om en vurdering fra en taksator. Med en ny ordning, som stiller erstatninger i udsigt, finder Vindmølleindustrien det forventeligt, at mange naboer vil benytte sig af denne mulighed for at få afprøvet, om der kan opnås erstatning.

Det er således sandsynligt, at de fleste naboer vil have en forventning om at kunne få tildelt en større erstatning af en ejendomsmægler, end det beløb som vindmølleopstilleren tilbyder som udgangspunkt.

Omkostningen til taksatoren påhviler ifølge lovforslaget vindmølleopstilleren. Der lægges i Orbicon studiet op til, at taksatorvurderingen skal udføres af en ejendomsmægler, men størrelsen af omkostningen til taksator er uklar og ikke nævnt eller diskuteret i det udsendte høringsmateriale.

Vindmølleindustrien vurderer, at omkostningen til denne vurdering vil beløbe sig til 5.000 kr. pr. husstand. Hvis det antages, at 80% af husene som umiddelbart kan se vindmøllerne, benytter sig af muligheden for at få en taksatorvurdering vil den samlede omkostning dermed blive $72 \times 5.000 \times 0,8 = 288.000$ kr. for hele vindmølleprojektet.

Erstatning

I Orbicon-studiet vurderes det, at der skal udredes erstatning til 56 pct. af de undersøgte husstande, som ligger inden for 20x navhøjden. I nærværende regneeksempel regnes der derfor med, at der skal udredes erstatning til hhv. 40 og 12 husstande ved hhv. 20 og 10 x navhøjden. Her skal det i øvrigt bemærkes, at dette må forventes at undervurdere erstatningskravet ved en evt. grænse på 10 x navhøjden, da andelen af husstande, der potentielt tildeles erstatning inden for dette afstandskrav må forventes at være højere end 56 pct. Den gennemsnitlige erstatning for de 56 pct. af ejendommene som har fået tilkendt erstatning i studiet er 55.687 kr. Den faktiske tildelte erstatning til de 56 pct. af ejendommene der har fået erstatning er dermed i gennemsnit rundt regnet dobbelt så stor altså 110.000 kr.

Erstatningen er i det konkrete eksempel beregnet til 4.435.200 kr. ($110.000 \times 72 \times 0,56$). Ved en alternativ afstandsgrænse på 10 x navhøjden ville det tilsvarende erstatningsbeløb være 1.293.600 kr. ($110.000 \times 21 \times 0,56$), jf. Vindmølleindustriens punkt 3 på side 8.

Vindmølleindustrien bemærker, at når man går ud over 6 x totalhøjde, vil man i det tætbefolkede Danmark typisk støde på flere hele landsbyer, hvilket vil få betydelige økonomiske konsekvenser for projekterne.

I det konkrete vindmølleprojekt er der en landsby inden for en radius af 5 x gange totalhøjden. I vores beregninger er det her antaget, at kun de huse, der ligger yderst i landsbyen "tættest" mod møllerne, kan komme i betragtning til erstatning, da de må formodes at skygge for de øvrige huse i landsbyen. Hvis denne antagelse ikke holder, vil den udbetalte erstatning stige dramatisk.

Prospekt og administration i forbindelse med køberetten til andele

Udkastet til VE-lov lægger op til at vindmølleopstilleren skal udbyde 20 pct. af det samlede vindmølleprojekt i forkøbsret til husstande, der ligger inden for 4,5 km afstand til de opstillede vindmøller.

I den forbindelse skal der udarbejdes et prospekt som skal omdeles til husstandene. Endvidere skal der opstilles systemer til at administrere de naboer, der vælger at blive andelshavere. Det er uklart hvor store omkostninger, der må forventes i den forbindelse, men Vindmølleindustrien skønner, at det kan beløbe sig til 500.000 kr. Vi skal for en god ordens skyld bemærke, at vi er enige i, at der bør være en købsordning og bak-

ker op om denne del af lovforslaget. Dette ændrer imidlertid ikke på, at ordningen er unødigt bureaukratisk og dermed fordyrer vindmølleopstilling unødigt. Vindmølleindustrien henviser i øvrigt til sit forslag vedr. dette forhold første afsnit side 15.

Godkendelse af prospekt fra Finanstilsynet

Vindmølleindustrien skal gøre opmærksom på, at mange vindmølleprojekter overstiger grænsen på 2,5 mio. euro ved et udbud på 20 pct. af projektet. Tre møller i størrelsen 3-3,6 MW vil typisk koste omkring 100 mio. kr. at opføre. Med en udbudspligt på 20 pct. svarende til 20 mio. kr. vil udbuddet så skulle ske efter de langt mere omfattende regler i "Bekendtgørelse om prospekter for værdipapirer, der optages til handel på et reguleret marked, og ved offentlige udbud af værdipapirer over 2.500.000 euro" – 1232 af 22. oktober 2007.

Sagsbehandlingstiden er her længere ligesom godkendelsen fra Finanstilsynets side koster ca. 30.000 kr. i modsætning til ved udbud under 2,5 mio. euro, hvor behandlingstiden er kortere og gratis. I det konkrete projekt med to møller i 2 MW klassen vil der ikke være udgifter til godkendelse af prospekt, men dette vil være tilfælde i mange andre projekter.

Grøn fond

Udkastet til VE-lov lægger op til, at vindmølleejeren ved møllens opstilling skal indbetale hele beløbet på 0,4 øre/kWh x 22.000 fuldlasttimer til den grønne fond, tilbagebetalt med Nationalbankens diskonto. Begrundelsen er, at der straks skal tilvejebringes midler til, at omkostninger til naturgenopretning kan afholdes i begyndelsen af vindmøllens levetid.

Bestemmelsen betyder, at en moderne mølle på f.eks. 3-3,6 MW vil skulle erlægge ca. 200-250.000 kr. ved opstillingen af møllen. Disse penge vil gradvist blive tilbagebetalt til vindmølleopstilleren i løbet af den tid, det tager at producere 22.000 fuldlasttimer, hvilket vil sige 8-10 år. Hermed påføres investoren et væsentligt rente- og likviditetstab, da disse penge typisk skal lånefinansieres til en rente, der vil være betydeligt højere end Nationalbankens diskontorente.

Finansieringsomkostningen ved straks-indbetaling til den grønne fond vil afhænge af en række forhold, f.eks. vindåret, rentevilkår mv. Vindmølleindustrien har skønnet den samlede finansieringsomkostning ved fuld lånefinansiering over 8 år og til 8 pct. i rente til 200.000-250.000 kr.

Opsummering

Samlet set vil vindmølleopstilling i fremtiden blive forbundet med betydelige ekstraomkostninger. Størrelsen er ukendt, hvilket er et af de allerstørste problemer. Vindmølleindustrien har i dette bilag forsøgt at give et estimat på størrelsesordenen for meromkostningerne. Det skal endvidere bemærkes, at omkostningernes forholdsmæssige andel af det samlede investeringsbeløb vil afhænge af hvor mange møller, der opstilles i et projekt. Det er Vindmølleindustriens vurdering, at et typisk vindmølleprojekt vil blive 13-16 pct. dyrere end under de hidtil gældende regler.

Vindmølleindustrien bemærker, at dette beløb ligger væsentligt over Energistyrelsens egne beregninger. Således vurderes det i bemærkningerne til lovforslaget at vindmølleinvesteringer forventes at blive ca. 9 pct. dyrere.

Dette niveau vil for meromkostningerne vil med sikkerhed fjerne incitamentet til at opstille vindmøller på land i fremtiden.

Vindmølleindustrien hæfter sig ved, at langt den største del af meromkostningen udgøres af de forventede erstatninger. Selv såfremt erstatningerne kan begrænses til husstande inden for en afstand af 6 x totalhøjden (svarende til ca. 10 x navhøjden) vil den samlede meromkostning være markant.

Vindmølleindustrien skal endvidere vedr. de økonomiske konsekvenser af lovforslaget bemærke, at det af side 39 i lovbemærkningerne fremgår, at ”erstatningen vurderes ikke at blive større for klynger af møller end for enkeltmøller”.

Dette fremstår ganske misvisende. Der hentydes formentlig til, at Orbicon-studiet (overraskende) ikke har kunnet påvise, at en husstand har et hypotetisk større værditab hvis der står flere møller i nærheden, end hvis der kun står en enkelt mølle.

Det er derimod indlysende, at en vindmølleopstiller vil skulle udrede en større samlet erstatning ved opstilling af f.eks. 4 møller end ved opstilling af 2, al den stund at der bliver flere naboer at udrede erstatning til. Det er derfor efter Vindmølleindustriens opfattelse ikke korrekt, når det ligeledes på side 37 hævdes, at meromkostningen ved erstatningsordningen falder fra 4 øre/kWh for en 2 MW mølle til 1 øre/kWh ved opstilling af 3 møller i en klynge. Vindmølleindustrien mener, at denne opfattelse bygger på en misforståelse og vil opfordre til, at omkostningerne revurderes i de endelige bemærkninger til udmøntningen af erstatningsordningen.

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

Randers, den 18. august 2008

Bemærkninger til forslag til lov om fremme af vedvarende energi, der er i høring frem til 18. august 2008

Med den forhåndenværende forslag til fremme af vedvarende energi er det lykkedes at skabe et uoverskueligt administrativt lovgrundlag, som yderligere vil vanskeliggøre en udbygning af vedvarende energi i Danmark.

Hvis intentionen bag forslaget er at fremme vedvarende energi og *samtidigt* sikre lokal opbakning i form af muligt medejerskab og erstatning for eventuelt værditab på naboejendomme, så bør reglerne være så klare og entydige, at det er muligt at danne sig et overblik over projektets konsekvenser og omkostninger på et tidligt tidspunkt i projektforsløbet.

I forholdet omkring medejerskab arbejder forslaget imod alles interesser, idet både opstilleren og købeberettigede naboer ikke har interesse i fællesejerskab af vindmøller. I stedet bør en af projektets vindmøller etableres som et traditionelt vindmøllelaug, hvor ejerskabet er et kommanditselskab med begrænset hæftelse (hvor naboerne tilbydes, hvad der svarer til 20% af det samlede projekt). Antallet af andele (med en pris på kr. 5.000) afhænger af projektets samlede omkostninger, herunder omkostninger til lodsejererstatning og erstatning for værditab på naboejendomme. Derudover bør opstilleren frit kunne råde over projektets øvrige vindmøller, som typisk fordeles mellem lodsejere, ejere af ældre nedtagingsmøller og opstilleren selv.

Med hensyn til erstatning for eventuelt værditab på naboejendomme, så glem alt om muligheden for at indgå en aftale mellem opstilleren og ejeren af naboejendommene. Dertil er interesserne for forskellige. Hvis opstilleren skal påtage sig at udvikle projektet, herunder at udarbejde en VVM-redegørelse og opkøbe eventuelle ældre vindmøller til nedtagning for at kunne opstille nye vindmøller, så er det af afgørende betydning, at opstilleren kender projektets økonomi, førend han påtager sig at investere flere millioner kroner i myndighedsbehandlingen og opkøb af ældre vindmøller. Med andre ord skal opstilleren vide, hvad erstatningen til eventuelt værditab på naboejendommene vil beramme sig til, så han kan indkalkulere sådanne omkostninger i sine projektkalkuler for på forhånd at kunne vurdere projektets rentabilitet.

Derfor foreslår vi, at der opstilles en simpel skematisk formel for erstatning af værditab for alle naboejendomme, som ligger nærmere end 6 gange vindmøllernes totalhøjde (målt som afstanden fra nærmeste beboelsesejendom til nærmeste vindmølle). Erstatningsbeløbet skal berammes som en fast procentsats af beboelsesejendommens (ikke driftsbygningernes) offentlige ejendomsværdi for at undgå diskussioner om ejendommens værdi. Procentsatsen skal gradueres i forhold til beboelsesejendommens afstand til vindmøllerne, således at de nærmeste ejendomme med en afstand på 4 gange vindmøllernes totalhøjde får den største erstatning, mens ejendomme med en afstand på 6 gange vindmøllernes totalhøjde får den mindste erstatning.

Til orientering er der mange projekter under udvikling, som er blevet påbegyndt på baggrund af gældende lovgivning på opstartstidspunktet. Det er ikke rimeligt, at sådanne projekter med allerede betydelige omkostninger til myndighedsbehandlingen og opkøb af ældre nedtagningsvindmøller vil blive belastet med yderligere omkostninger, såsom eventuel erstatning af værditab på naboejendomme, hvilket i værste fald kan forværre projektøkonomierne i en sådan grad, at projekterne ikke kan gennemføres. Derfor foreslår vi, at alle projekter med godkendte lokalplaner og alle projekter med udarbejdede VVM-redegørelser per 1. Juli 2008 ikke omfattes af kravet om lokalt medejerskab og erstatning af værditab på naboejendomme.

Tilsvarende overgangsregler foreslås for vindmøller under skrotningsordningen, hvor opstilleren i henhold til gældende lovgivning har opkøbt ældre vindmøller med henblik på nedtagning ved opstilling af nye vindmøller. Hvis et projekt skulle blive urentabelt som følge af yderligere omkostninger til erstatning af værditab på naboejendomme, kunne opstilleren stå tilbage med adskillige ældre vindmøller, som i bedste fald kan drives videre på almindelige driftsmæssige vilkår, selvom det aldrig var intentionen med opkøbene. Derfor foreslår vi, at det lokale medejerskab på 20% begrænses til den del af projektet, som ikke er omfattet af skrotningsordningen.

Med andre ord efterspørger vi enkle og klare regler, som opstillerne kan forholde sig til på et tidligt tidspunkt i projektførelsen, førend opstilleren skal påtage sig betydelige omkostninger for at udvikle projektet.

Med håb om en positiv modtagelse,

Jens Petri Petersen / Erik Abraham
Direktører
Wind Estate A/S (Østjysk Vindudvikling Aps)
Hallendrupvej 33
8370 Hadsten